

IGNÁCZ ÁDÁM

A kelet-európai zenetudomány nyugati kapcsolatai a hetvenes-nyolcvanas években. A magyar példa

Az államszocialista országok zenetudományi életével, illetve a kelet-nyugati zenetudományi kapcsolatokkal foglalkozó munkák általában abból indulnak ki, hogy ezen a tudományterületen a két világrend közötti átjárás 1989 előtt meglehetősen egyirányú volt: hogy a nemzetközi diskurzusoktól elzárt kelet-európai szakemberek folyamatosan tájékozódtak a tudományág nyugati trendjeiről, ugyanakkor nyugat-európai és amerikai kollégáik nem igazán vettek tudomást a keleti blokk marxista ideológiai alapokra épülő kutatásairól, koncepcióiról, vagy egyszerűen elutasították azokat. A valóság ezzel szemben az, hogy legkésőbb a hetvenes évektől kezdődően, a zene és társadalom kapcsolatára érzékennyé váló kutatók egyre élénkebben érdeklődni kezdtek a hatvanas évek óta sajátos tematikák és módszerek mentén fejlődő kelet-európai munkák iránt, és egyre több olyan fórum létezett, ahol a fallal elválasztott két világ szakemberei találkozhattak és kapcsolatba léphettek egymással. Kelet és nyugat kölcsönhatása elsősorban a zene-szociológia, a populáris zenei kutatások és az úgynevezett új zenetudomány terén volt látványos.

Előadásomban röviden felvázolom a kelet-európai zenetudomány nemzetközi hálózatának kiépülését, majd néhány magyar példán keresztül bemutatom, hogy a keleti blokk miként vált tényezővé a hetvenes-nyolcvanas évek nemzetközi zenetudományi diskurzusban. Előadásom végén röviden arra is kitérek, hogy mi maradt mindebből a rendszerváltás után.